

11.11.2021'

JEDNODNIÓWKA PZ Nr 2 SOMSiT w Oświęcimiu z okazji 103 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości

BRYGADIER PIŁSUDSKI W OŚWIĘCIMIU

W lutym 1915 roku zjechały do Oświęcimia: Departament Organizacyjny, Departament Wojskowy i Biuro Ewidencyjno-Werbunkowe Naczelnego Komitetu Narodowego wraz z administracją „Wiadomości Polskich”. Od 24 stycznia 1915 roku żołnierze I Brygady Legionów stacjonowali już w Kętach i okolicy, odpoczywając po ciężkich walkach. W dniu 7 lutego do pradawnego grodu nad Sołą, przybył w asyście korpusu oficerów brygadier Józef Piłsudski. W dużej sali hotelu Herza, postanowiono uroczystie przyjąć niezwykłych gości. Tak Mieczysław Opalek relacjonował to wydarzenie: „...gdy Brygadier wchodził na salę, urządziły mu panie miłą owacyę, zasypując go kwiatami. Na wieczorku słowo wstępne wygłosił redaktor Srokowski, poczem śpiewał chór pod wytrawną batutą naczelnika Orłowskiego, deklamował burmistrz Mayzel[...].”

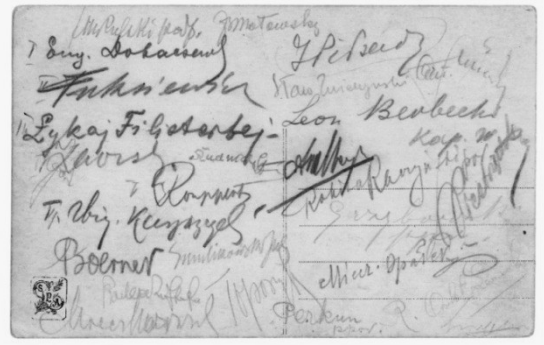
HOTEL HERZ W OŚWIĘCIMIU

Po obchodzie odbyła się skromna wieczerza. Przy stołach zasiadło przeszło sto osób[...] pierwszy toast wznosił burmistrz Mayzel na cześć Brygadiera, który krótko lecz

serdecznie odpowiedział, wnosząc kielich na pomyślność Ziemi Oświęcimskiej. – Słup graniczny tkwi w niej – kończył Brygadier swe przemówienie – oby w niedalekiej przyszłości już nie pasem granicznym, ale ważnym środkiem wielkiej Polski stała się ta prastara Piastów ziemia.”

W trakcie spotkania mały Czesław Mayzel, syn burmistrza miasta, postanowił na trwałe uwiecznić wizytę miłych gości, prosząc ich o autografy na odwrocie karty pocztowej.

Odwiedzali Oświęcim legioniści jeszcze przez następne tygodnie zwłaszcza w dzień targowy, wszędzie będąc przyjmowani z życzliwością miejscowych. Widok polskich mundurów i noszonych dystynkcji tak zapadł w świadomości mieszkańców miasta, że sami nauczyli się rozpoznawać szarże i poszczególne rodzaje broni.

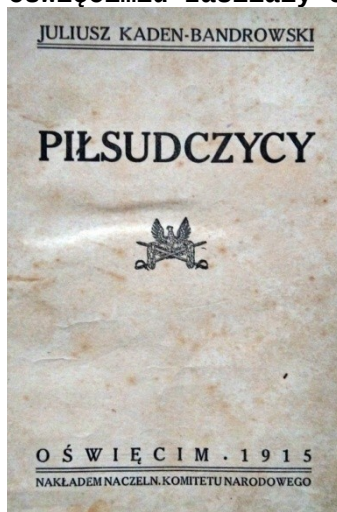
NKN W OŚWIĘCIMIU

Powiatowy Komitet Narodowy utworzono w Oświęcimiu w sierpniu 1914 roku. Jego pracami kierował burmistrz miasta Roman Mayzel, który zaprosił do współpracy znaczących obywateli miasta. Głównym zadaniem utworzonego w Oświęcimiu PKN była działalność agitacyjna oraz werbunkowa. Ta ostatnia akcja przyniosła niezłe efekty, skoro w okresie od sierpnia 1914 roku do maja roku 1915, powiat oświęcimski dostarczył grupę blisko 700 żołnierzy.

W 1915 roku do Oświęcimia przybyły struktury Naczelnego Komitetu Narodowego. Szczególną aktywność w tym czasie przejawiała powołana w ramach Departamentu Organizacyjnego NKN składnica polskich wydaw-

nictw wojennych. Publikacje powstające w Oświęcimiu zasilają cały kraj.

NKN w Oświęcimiu organizował także spotkania legionistów z miejscową inteligencją w celu pogawędki i piosenki żołnierskiej, którymi krzepiono serca.

W sierpniu 1915 roku opuściły Oświęcim ostatnie departamenty NKN. Mieczysław Opałek pisał o tym fakcie z nutą nostalgii: „Nie bez żalu żegnał Oświęcim pracowników NKN. Zadzierzgnięto tyle węzłów wzajemnej sympatii, nawiązano tyle nici obopólnej życzliwości”.

TARCZA LEGIONÓW

Na potrzeby Legionów struktury Powiatowych Komitetów Narodowych prowadziły rozliczne kwesty i zbiórki. Jedną z form wsparcia zarówno dla legionistów, wdów i sierot legionowych były tzw. tarcze, na których umieszczano w formie gwoździ (metalowych blaszek) imiona i nazwiska darczyńców indywidualnych oraz organizacji. Tarcze Oświęcimia wykonał miejscowy artysta Jan Staniewicz.

MAMY NIEPODLEGŁĄ

W dniu 5 listopada 1918 roku na łamach Kuriera Warszawskiego pojawiła się wzmianka o tym co w tych podniosłych listopadowych dniach działo się w Oświęcimiu, jak organizowała się niepodległa władza cywilna i wojskowa.

„WARCZĄ KARABINY”

Po pobycie w Kętach żołnierzy I Brygady, powstała również piosenka legionowa „Warczą karabiny” autorstwa Rajmunda Scholza, znana także pod innym tytułem „Po Kętach. Piosenka Brygady Piłsudskiego”.

1. Warczą karabiny i dzwonią pałasze,
Znow Piłsudski rusza w pole, a z nim chłopcy nasze,
A z nim chłopcy nasze.
2. Wodzu, Wodzu miły przewódź świętej sprawie
I każ trąbić trębaczowi, gdy staniam w Warszawie.
Gdy staniam w Warszawie.
3. Wtedy wszystkie dzwony krakowskie zadzwonią,
A Kolumnie Zygmuntovej, Tatrę się pokłonią,
Tatrę się pokłonią.
4. Gdy staniesz w Warszawie, Wodzu, Strzelcze szary,
Podepcz nogą z ostrogami, butę carskiej mary,
Butę carskiej mary.
5. Gdy staniesz w Warszawie, w tym królewskim grodzie
To polecą na rozprawę, co jest sił w narodzie,
Co jest sił w narodzie.
6. Wisłą wieść polecą - falami jasnymi,
Że nie będzie już Moskali, na piastowskiej ziemi,
Na piastowskiej ziemi.